

е била в състояние да разбере намеренията на Яворов, за което според мен са допринесли и немалко извънлитературни фактори.

Толкова за Адамовата преценка на произведенията на Яворов в тяхното развитие. С първата световна война се прекъсват връзките на Адам с България - не заради военните събития, а главно заради това, че неговите най-близки приятели са били починали вече, умират по време на войната, или непосредствено след нея - Пенчо Славейков и Петко Тодоров, а можем да причислим с право към тях и Пайо Яворов, най-малко към тези, на които Адам е обръщал особено внимание.

Накрая нека да спомена превода на едно стихотворение на Яворов, който Георг Адам публикува в "Berliner Tageblatt" през 1908 г. и още веднъж по време на войната в една популярна брошура за България. Касае се за първата от споменатите вече "Хайдушки песни". Този превод е анализиран подробно от Хорст Рьолинг, така че не е необходимо тук още веднъж да се спирам за него. Той е несъмнено най-добрият от всички, досега публикувани преводи на това стихотворение. Аз мисля обаче, че той ще бъде надминат от превода на Стефан Дьоринг, който скоро ще излезе в едно немско издание на стихотворенията на Яворов.

Обобщавайки всичко досега казано, стигам до следното заключение.

Преди Първата световна война в Германия е съществувал всеобщ интерес към всички европейски литератури. Реагирало се е преди всичко в голямото литературно списание "Das literarische Echo" (но не само там!) на всяка значителна поява, като се е обръщало внимание и на "малките литератури", които се рецензирали, както показва примерът с Яворов, с удивителна вещина и сигурност в преценката. Това се дължи, разбира се, на първо място на личностното присъствие на съответните сътрудници - в нашия случай на Георг Адам, но от друга страна, това показва една изострена възприемчивост за литературни стойности, където и да се появяват те. Има различни причини, поради които на този интерес и тази възприемчивост не винаги или само рядко се е отговаряло с преводи. Що се отнася до българската литература главната причина вероятно е липсата на подходящи преводачи, което се потвърждава от печатаните през двадесетте, тридесетте и четиридесетте години преводи. По това време общият интерес към българската ли-